

<http://www.yedirenkdergi.com/2015/05/tarihin-k-hali/>

[/www.yedirenkdergi.com/2015/05/tarihin-k-hali/](http://www.yedirenkdergi.com/2015/05/tarihin-k-hali/)

The Marmara Pera, 'Tarihin K Hali' sergisi ile tarihe iz bırakmış 30 farklı kadını ağırlıyor. Ressam Gülderen Depas'ın yaklaşık 3 yıl süren çalışmaları sonucunda sanatseverlerle buluşan sergi; sanat, politika ve bilim alanında tarihin unutulmaz kadınlarının yağlı boya portrelerinden oluşuyor. Gülderen Depas'ın resme olan tutkusu yıllar önce mimarlık mesleği ile yollarını ayırmasına ve Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde aldığı eğitim ile çocukluk hayali olan resme yönelmesine neden olur. Resim çalışmaları, mimarî bilgisi ve güzel sanatlar eğitimi ile kol kola yürür adeta.

Depas, bu sergisi ile

dünyanın farklı yerlerinde güçlerini kanıtlamış bu aykırı ve özgür ruhlu kadınları bir araya getirerek sanatseverlere adeta kadının gücünü hatırlatıyor. Sergide Sophia Loren, Brigitte Bardot, George Sand, Marie Curie, Türkan Saylan, Duygu Asena, Camille Claudel, Clara Zetkin, Hannah Arendt, Lou Andreas Salome, Rosa Luxemburg, Simone de Beauvoir, Anais Nin, Reha İsvan, Joan Baez, Vilma Espin, Halet Çambel gibi isimlerin portreleri yer alıyor. 15 Mayıs'a kadar sanatseverlerin ziyaretini bekleyen 'Tarihin K Hali'ni, Gülderen Depas'a sorduk.

'Tarihin K Hali' sergisinde tarihte öne çıkan 30 farklı kadının portresini görüyoruz. Portre resim anlayışınızdan biraz bahseder misiniz?

Yaptığım portrelerde, insanın o andaki dondurulmuş bir karesi olan fotoğrafın daha fazlasının boya resmi ile üretilebileceğini, bu yeniden yapılandırmada resmin içine girebilecek öğelerin, gerek renk, gerekse obje olarak yalınlaştırarak tekrar alımlanmasını öngörüyorum. Bunu yaparken de fotoğrafta dondurulan zamanın ötesine geçerek, izleyicide yeni ve farklı bir bakış açısı uyandırmayı, duygu ve

coşkularımı izleyiciye öznel bir gerçeklik içinde sunmayı, aynı zamanda da renk dengesi ve kompozisyon bütünlüğünü de gözeterek görsel hazzı da duyumsatabilmeyi umut ediyorum.

Sergilenen eserlerin tamamı 'Tarihin K Hali' sergisi için yaptığınız çalışmalar mı yoksa yılların birikimi sonucunda ortaya çıkan bir retrospektif mi?

2010'da Dokuz Eylül Üniversitesi Resim Bölümü'nü bitirdikten sonra Narlıdere'deki atölyemde resim çalışmalarına devam ettim. Çeşitli karma sergilerden sonra 2013'teki Gama Galeri'deki ilk kişisel sergimde led ışıklı panolar içindeki şeffaf malzeme üzerine yağlıboya resimlerim sergilendi. Çok olumlu tepkiler aldım. Ancak ben bu arada, bir yandan da hemen sonucunu görebildiğim hızlı çalışmama olanak veren küçük kâğıtlar üzerinde portre çalışmaları yapıyordum. Bu nedenle de birbirine tamamen zıt görünen ışıklı dışavurumcu bir tarzda büyük ebattaki şiddet resimleri ile kadın portreleri 2011'den beri bir arada çalışılmış oldu.

Sergi, ne kadar

süren bir çalışma sonucunda ortaya çıktı?

Son 3-4 senenin ürünleri diyebilirim. 25 adet kâğıt üzerine portre ve 5 adet tuval üzerine büyük çalışmam bu sergide yer aldı.

Sergideki eserler, kadınlar hakkında yaptığınız çalışmanın bir kısmını mı, yoksa tamamını mı oluşturuyor?

Tabii ki bir kısmını. Çünkü devam edecek. Hemen aklıma gelen, Tina Moditti, Muazzez İlmiye Çığ ve daha keşfedip resmini yapmak isteyeceklerimi de eklerseniz çığ gibi büyüyecek.

Bu kadınları, sizde ne gibi bir etki bırakmaları sonucunda tuvale yansıttınız ve çizerken neler hissettiniz?

Dr. Rebecca Gomperts'i gazetede okuduğumda hayran kalmıştım. Hem güzelliğine hem de yaptıklarına. Gomperts, Hollanda hükümetinin tahsis ettiği bir gemi ile, kürtajin yasak olduğu ülkelere gidip, yoksul ve ihtiyacı olan kadınlara ülke hududu dışında açık denizlerde kürtajin yapıp tekrar ülkesine bırakıyordu. Tam da o sıralar bizde de kürtajin yasaklansın mı yasaklanmasın mı konuları tartışılıyordu.

Bu serginizdeki eserlerin tümünü yağlıboya ile yapmanızın bir nedeni var mı?

Yağlıboya kullanmayı çok seviyorum. Hemen kurumaması, akışkanlığı, renklerinin doygunluğu, vermek istediğim etkiyi güçlendiriyor. Küçük resimlerimde yağlıboya kâğıdı, büyük resimlerimde ise tuval kullandım. Mono krom gibi görünen resimlerimde ise sadece siyah-beyaz kullanmadım. Birçok rengi karıştırıp koyu renk bir macun elde ettikten sonra, resmin ten, saç giysi vb. bölümleri için yine bu karışımın içine renk dengesine göre sarı, kırmızı, mavi gibi renkler kattım. Bu resimler asla fotorealist resimler değil. Uzaktan monokrom ve fotorealist görünebilir. Bir de yakından bakın derim. Dışavurumcu bir anlayışla, bazen muğlaklaştırmayı ve distorsiyonu, bazen de boyanın portre üzerine akmasını fark edebilirsiniz. Sergilenen eserlerde benim için önemli olan beni etkileyen bakışları ve anlamı izleyiciye de geçirebilme çabasıydı.

Sanat, bilim ve politika alanında öne çıkan bu kadınların ortak özelliği sizce nedir? Sadece bu isimleri çizmeniz özel bir nedeni var mı?

Hepsinin ortak özelliği özgür ruhlu ve aykırı kadınlar olması. Kendilerine dayatılanı değil, doğru bildiklerini yapmak istemeleri ve bunun için mücadele etmeleri. Anais

Nin, yazdığı romanlar ve özgürlük üzerine düşünceleri ile bugün bile çok ilerici. Duygu Asena ise ülkemizde, kadınlar üzerine cesurca yazan ilk yazarlarımızdan. Simone de Beauvoir, Doris Lessing gençliğimde okuyup da etkilendiğim yazarlardı. Camille Claudel, Lou Andreas Salome, George Sand ve İsadora Duncan'ın hayat hikâyelerini okuyup çok sevmiştim. George Sand'ın hikâyeleri, ilk defa pantolon giyen kadın olması, Chopin'le olan aşkı; çekici ve özgür ruhlu yazar ve psikanalist Salome'nin Nietzsche, Rilke ve Freud'le olan birlikteliklerindeki ödün vermez yaşantısı ve daha niceleri...

Portrelerini çizdiğiniz kadınların, kadınlar veya toplum için attığı önemli adımlar nelerdi? Sorunlara olumlu çözümler getirerek önemli bir farkındalığı veya bir hareketi başlatanlar oldu mu?

Yazar, teorisyen Rosa Luxemburg'un sosyalizm için mücadelesi ve öldürülüşü ve dava arkadaşı Clara Zetkin'in 2. Enternasyonel'de, 8 Mart'ta tekstil fabrikasında ölen işçiler anısına 8 Mart'ı Dünya Kadınlar Günü olarak önerisi ve kabul edilişi kadın ve toplum için atılan önemli adımlar. Rosa Parks'ın 1950'lerde siyahilere karşı uygulanan ayrımcılığa karşı çıkarak mücadele başlatması ve Time dergisi tarafından 20. yüzyılın insan hakları savunucusu seçilmesi unutulmaz olaylar arasında. Ayrıca modern dansın temelini atan İsadora Duncan'ın acılı hayatı ve ünlü şair Sergei Yesenin ile olan aşkı ve dramatik ölümü de beni etkilemesi tuvale bu isimleri yansıtmama neden oldu.

Türkiye’de kadın

hakları her zaman gündem konusu olmuştur. Ancak son dönemde ülkemizde kadınların yaşadığı şiddet, hafızalarda unutulmaz izler bıraktı...

Kadınlara şiddet hep vardı. Meclis’teki erkek çoğunluğunu da düşünürseniz iyi halden verilen ceza indirimlerine de hiç şaşırılmaması gerekiyor. Öncelikle değişmesi gereken, zihniyet bence. Michel Foucault “Bugünkü hedef belki de ne olduğumuzu keşfetmek değil, olduğumuz şeyi reddetmektir.” diyor. Bu süreç içerisinde birey reddedip, dışladıkları ile var olmaya başlar.

Çalışmalarınızın, daha çok savaş, yıkım gibi belgesel nitelikte olduğu görülüyor. Bir nevi gerçeklere dikkat çekmeyi amaçlar gibi. Eserlerinizi neler hissederek oluşturuyorsunuz?

Portrelerimin dışında yapmış olduğum resimlerde bu şiddet teması ağırlıklı olarak öne çıkıyor. Belgesel niteliğinden çok amacım hafızaları tazeleyerek farkındalığı artırmak. Portrelerimde de tarihte mücadeleleri, buluşları ve sanatları ile iz bırakan, ilkleri başararak öne çıkan politikacı, bilim kadını ve sanatçılar yer alıyor. Onlar gerek yaşantıları gerekse mücadeleleri ve yaptıkları ile değişime ve gelişime öncülük ettiler.

Eğer izleyici görüntünün arkasındakini merak edip portreleri yapılan kadınları incelemeye, kitaplarını okumaya başlarsa, ben de resimleri yaparken yaşadığım düşsel süreci izleyiciye aktarabilmişim demektir. Yine de Rancier'in bir saptaması ile bitirmek isterim: "Sanatın görüntüleri, savaşmak için cephane vermez. Görülür olanın, mümkün olanın yeni bir görüntüsünü çizmeye katkıda bulunur sadece."